

169.900
30.000
ПОШТАРИНА ПЛАЋЕНА У ГОТОВУ

БРАНИЧЕВСКИ ВЕСНИК

ОРГАН УДРУЖЕНОГ СВЕШТЕНСТВА
ЕПАРХИЈЕ БРАНИЧЕВСКЕ

АВГУСТ – СЕПТЕМБАР

УРЕДНИК

Протојереј **БРАНИСЛАВ МИЛИЋ**
арх. намесник илавски

ПОЖАРЕВАЦ

Штампарија Ђорђа Наумовића
1936

С б л а г о с л о в о м
Његовог Преосвештенства Епископа Браничевског
Господина Dr Венијамина

БРАНИЧЕВСКИ ВЕСНИК

ОРГАН УДРУЖЕНОГ СВЕШТЕНСТВА ЕПАРХИЈЕ БРАНИЧЕВСКЕ

Братски Сабор 1936

По благослову и одлуци Њ. П. Епископа Браничевске Епархије Господина Др. Венијамина ЕБр. 627 од 8 (21) априла 1936, у току овогодишњег св. апостолског (петровог) поста одржани су у епархији браничевској братски сабори и то:

У Пожаревцу на дан 2 (15) јуна 1936 за намесништва: пожаревачко, подунавско, моравско и велико-орашко;

У Вел. Градишту на дан 5 (18) јуна 1936 за намесништва: рамско-голубачко и звишко;

У Петровцу на дан 9 (22) јуна 1936 за намесништва: млавско и хомољско; и

У Ћуприји на дан 12 (25) јуна 1936 за намесништва: ресавско, раваничко и параћинско.

Братски сабори састоје се из два дела: I богослужбени део св. — апостолски канон уочи сабора, јутрење, св. литургија са св. исповешћу и причешћем свих свештеника на дан сабора; и II конферисање свештенства на одређену тему: „Пут и начин за успешнији рад на религиозно-моралном васпитању наше омладине“.

И ради озбиљности саме теме и ради успешнијег рада ових сабора, на свима братским саборима требало је да узме лично учешћа Његово Преосвештенство Господин Др Венијамин, али због рада Св. Арх. Сабора био је спречен те је на братским саборима у Пожаревцу, Вел. Градишту и Петровцу присуствовао арх. изасланик, члан цркв. суда, в. д. арх. заменика и протојереј г. Добривоје М. Лучић, а у Ћуприји био је арх. изасланик црквено-судски тужилац и протојереј г. Душан Ф. Благојевић.

Држање братских сабора у епархији браничевској увео је блаженопочивши епископ браничевски Митрофан 1923 године са циљем: „да се код свештенства оба реда поверене Нам епархије браничевске подгрева што више љубави за цркву и паству“... „и да се сваке године уз св. апостолски пост држе заједничке свештеничке исповеди а после таквога измирења с Богом и собом, с Црквом и свом бра-

ћом, истога дана, свештенички братски сабори, на којима ће свештенство посветити који часак заједничком разговору и договору о предметима свештенопастирске службе своје и о религиозно-моралним приликама пастве своје“.

Пуних четрнаест година одржавају се у епархији браничевској овакви братски сабори и нема сумње да су они знатно допринели озбиљнијем размишљању и братском разговору о најактуелнијим свештено-пастирским проблемима, религиозно-моралним приликама народа и указивању на пут, начин и средства за њихово повољно решење.

Брижљиво пратећи и ценећи рад свих ових братских сабора до данас налазимо да имају двојаки значај; први је: духовно очишћење; интелектуално назиравање црквено-народних пастира и њихово оспособљавање за узвишену пастирску службу и други: претресање, слободно и искрено упознавање до танчина са свима нијансама, позитивним и негативним, црквено-народног живота; буђење и јачање интереса свештеника за верско-морални живот пастве и што је најглавније: одјек свих мисли, опажања, конкретних предлога и резолуција саборских на побољшање практичног црквено-народног живота.

Овом приликом желимо да бацимо поглед на рад овогодишњих братских сабора у нашој епархији, на њихову обрађену тему, дискусију и донесене резолуције.

Тема овогодишњих братских сабора посвећена је нашој омладини, њиховом јеванђелском васпитању и због тога је врло актуелна. Хришћанско васпитање омладине је основ црквено-пастирског рада на коме почива и зида се будућност цркве. Од тога колико је пажње, воље и енергије поклоњено и жртвовано овом проблему од стране више и ниже јерархије, зависи колики ће пулс да се осети у струјању црквено-јеванђелског живота.

Сва г. г. референти: Гојко Сретеновић, парох II александровачки, Гљерб Квјатковски, парох десински, Аранђел Спасојевић, парох вуковачки и Јован Ристић, парох плажански, свесни озбиљности и акутности теме запели су, да нам с једне стране даду морално васпитну слику наше омладине и с друге стране укажу на сретства да се овакво стање поправи и хришћанском васпитању наше омладине посвети пуна пажња.

Философски, социјални и научни правци XVIII и XIX в. имали су врло велики утицај не само на нашу интелигенцију него и на сву нашу омладину и на њихову преоријентацију од религиозно-моралних и патријархалних ка новим модерним животним схватањима. У овом погледу предњачила је наша универзитетска омладина. Овај модерни западни талас захватио је и нашу светосавску цркву као стару историјски опробану и очеличену, васпитну установу и хтео да је замени новом модерном школом без религије. Као последица продирања модерних западних тековина у нашу патријархалну средину јавља се религиозно-морална криза, пад карактера и свих оних духовних и национално-моралних вредности, којима је кроз сву историју страдања живео наш народ и остао морално и национално здрав.

У свима темама као главни фактори васпитања наше деце истичу се: породица, црква, школа и друштво, и разликују се три васпитна периода: I. васпитање деце у породици до поласка у школу; ово је најважнији период и основ целокупном васпитању деце. Родитељи, особито мајка, јесу природни и први васпитачи свога детета. Васпитање деце јесте најсветија дужност родитеља и никакав изговор не може их оправдати. Породица данас у религиозно-моралном погледу не даје своме детету онолико, колико би требала да даје. Пуно ружних навика на које се у породици не обраћа озбиљна пажња при васпитавању деце, врло рђаво утичу на младу и невину дечију душу. Зато је дужност цркве и њених пастира да што пре учине потребан корак да родитељи озбиљније схвате своју васпитну дужност. Нарочито утицати на мајке, јер је њихово друштво са децом стално, њихов утицај јачи а и самв природа мајке је нежнија и за религиозно-морални утицај погоднија.

У колико будемо подигли ниво наше мајке као домаћице и оспособимо је за узвишену дужност природне васпитачице у толико је решен проблем правилног васпитања и религиозно-моралног одгоја наше омладине.

Теме су довољно пажње посветиле и II васпитном периоду: васпитању наше школске деце по основним, средњим и занатско-трговачким школама. Указано је на велику улогу свештеника као религиозно-моралног васпитача и на његове светле интелектуалне и моралне особине, које треба да у васпитаницима буде вољу и снагу за нови живот. Исто

тако указано је и на штетне и убитачне утицаје многих наставника и васпитача школске деце, који својим радом руше оно, што црква и њен пастир сазидају. У школама и нижим и вишим, мора бити хармонија међу свима чиниоцима, који духовно, морално и интелектуално подижу нашу омладину. Ту хармонију поставио је наш највећи васпитач народни Св. Сава, први народни ауторитет и цркве и школе, и на њој се и данас има изграђивати одгој наше школске омладине.

Особита пажња, што је за сваку похвалу, поклоњена је васпитавању наше сеоске, као и варошке омладине, по свршеној основној школи. Доба од 10—20 године јесте доба пубертета, најкритичније доба за нормалан узраст наше омладине. То је доба физичког, полног и духовног сазревања и тада наћи пут и начин да та омладина буде близу цркве и то мушка омладина поред свештеника а женска поред свештеничке супруге, у чијем ће се друштву морално одгајати, јачати и сачувати у овом добу од штетних утицаја са стране.

Рад и блискост цркве са овом омладином од 10—20 година старости до данас била је велика празнина у животу и делању цркве и свештенства. Попунити сада ову празнину значи спасти нашу омладину, сачувати је и васпитати религиозно-морално здраву и на тај начин од младог израиља осигурати лепшу будућност нашој светосавској цркви“ (из резолуције братског сабора свештенства млавског и хомољског).

Похвално је да су братски сабори указали и на свештеничку супругу, и на цео свештенички дом, као на врло важног васпитног чиниоца у одгоју наше омладине. Свештеничка супруга у домаћинском, васпитном и опште културном погледу може много допринети нашој женској омладини на селу.

Обрађене теме, дискусије и резолуције братских сабора додирују и питање културне пропаганде црквене и предлажу оснивање књижица и читаоница при свакој парохији као врло важну и потребну допуну пастирској живој речи и примеру. Предлаже и оснивање централне црквено-народне библиотеке; оснивање и издавање листова религиозно-моралне и популарне садржине за децу и омладину а тако

исто и књига, које би се давале школској деци на крају школске године као награда и др.

Једном речју сва наша четири референта широко и озбиљно ушли су у изради тема и истакли пред свештенство наше епархије оба реда идеалне мисли, конкретне и практичне предлоге, чије би ма и делимично остварење допринело велику благодет целој цркви и народу нашем.

Нека би дао Бог да се то и оствари.

УРЕДНИШТВО

Тренутци среће

I.

- Понекад тек дођу
- Авај! сетне мисли:
- Душу муче, глађу,
- А срдашце цвили.

II.

- Упињем се, борим
- Да издржим налет:
- Ко у ватри горим
- Да ослушнем савет.

III.

- Зашто с' човек пашти
- Да с' таштином влада?
- Подаје л' се машти
- Мора ли да страда?

IV.

- Не. Јер бодрим духом
- Узлећем до међе,
- Да за светском хуком
- Нађем кутак среће.

V.

- Ах! ретки су дани
- Кад осмејак среће
- Ипак нам најави
- Цветно премалеће.

VI.

- Тад живахне нада
- Прене се све биће:
- Веселије канда
- Зашумори лишће.

VII.

- И из свега срца
- Извија се песма
- Која слави Творца,
- Што нам туга преста.

Пут и начин

за успешнији рад на религиозно - моралном
васпитању наше омладине¹⁾

Ако обратимо пажњу на дужности које предстоје омладини, одмах ћемо увидети да су врло важне и пуне одговорности, нарочито ако обратимо пажњу на дужности, које се очекују у будућности. С правом можемо рећи: „Омладина, то је наша будућност, то је наш понос“! Наш народ каже: „На млађима свет остаје“. Изрека ова оправдана је сасвим, само је омладина треба бити достојна. Омладина треба да буде камен темељац на коме почива и на коме ће се изграђивати будућност. Ако је једна кућа постављена на добром и чврстом темељу, она ће трајати дуже, ако је пак, уместо темеља, постављена на песку, неће дуго трајати, јер ће се песак под њом изурвати и кућа ће се срушити. Исти је случај и са омладином. *Добро одгајена и морално васпитана омладина, прориче добру и сјајну будућност*, рђаво одгојена и морално покварена омладина, на супрот прориче тамну будућност.

Кад знамо какве дужности има, и какве одговорности сноси омладина за будућност, и кад у исто време знамо каква треба да буде омладина па да будућност буде добра и сјајна, ништа друго не остаје, него да се таква омладина и спрема.

Узалуд ћемо се трудити, да одраслу омладину, огрезлу у неморалу и покварености, поправимо и обратимо на прави пут живота, да је спремимо да достојно репрезентује своје претке, нећемо имати много успеха, ако са изграђивањем не отпочнемо из почетка т. ј. ако се са васпитањем у том правцу не почне од рођења. Дрво се савија док је младо вели наш народ. Зато ако се хоће добра и морално здрава омладина, треба је од рођења одгајати у науци и страху Господњем. Да би био загарантован бољи успех пре свега треба обратити пажњу на васпитање у дому, а нарочито обратити пажњу на то, дали су родитељи способни дати деци здраво религијско-морално васпитање и васпитање

¹⁾ Реферат читан на братском сабору у Петроцу 9 (22) јуна 1936 године.

уопште. То се претпоставља да родитељи знају, али на жалост на то се најмање обраћа пажња. На све се више обраћа него на родитеље и на њихове васпитачке способности. Како и о чему ће родитељи васпитати децу, кад сами незнају. „Ако слеп слепога води обадва ће у јаму упасти“. Зато пре свега треба научити и упутити на прави пут родитеље, па тек онда од њих тражити да то пренесу и на своју децу. Господар куће и породице јесте отац, али стуб куће и породице јесте жена — мати. Отац води рачуна о кући и породици али та брига привредног је карактера т. ј. отац гледа да што више привреди, да би имао свачега како му се породица неби мучила и да његова деца у будућности буду имала од чега да живе и т. д. Што се тиче васпитања деце и вођења кућног реда, отац има неког удела али *главни шѐреш овога љада на жену ш. ј. мајку*. Пошто на њу пада сав терет око васпитања и образовања деце, на њено лично васпитање и образовање треба поклонити више пажње. *На образовање мајки шѐреба да узме учешћа и да се заинтересује и црква и држава*, јер здраву и религиозно-моралну омладину у подједнакој мери потребују обадве. Што се тиче цркве, свештеник ће обратити пажњу главну на религиозно-морално образовање мајки. С *преди-каонице* у дому и на сваком месту где му се за то укаже прилика, поучаваће их вери, моралу, начину на који ће васпитати децу у религиозном духу. Уз то би било од неоцењиве вредности у сваком месту оснивати богомољачке покрете и у њих уводити нарочито мајке, јер се на богомољачким скуповима може много чему научити. Ту би свештеник имао доста успеха, јер се на богомољачке скупове купи увек доста света док у цркви тога нема.

Држава би пак припомогла овоме на тај начин што би припомагала оснивању женских подружина, којима би био циљ васпитање мајки, затим стварањем женских задруга, у којима би проповеђу и филмом дат појам мајкама о хигијени, исхрани, васпитању деце и т. д. На овај начин спремљене мајке моћи ће са успехом свршавати свој тежак и пун одговорности задатак.

Ако бацимо поглед на данашње домаће васпитање деце, видећемо да се на њега слабо полаже, или се уопште не полаже. Нећемо се изненадити, ако, пролазећи улицама, чујемо децу како се гадно псују и руже међу собом: то су

свакодневни примери, за које нико други није крив него само родитељи. Нећете се зачудити кад вам кажем да их томе родитељи и уче. Много сам пута видсо и чуо како мајка или баба уче сина — унука да псује и грди и кад дете те гадне речи изговори оне се слатко смеју и радују како им је син — унук бистар и паметан. По овоме се види на каквом је ступњу образованост родитеља. Зато се треба што већа пажња обратити на васпитање деце од стране родитеља. Ту треба да је први свештеник. Њему то неће бити на терет, јер је свакодневно у додиру са својом паством. У сваком тренутку, сваком повољном приликом предочаваће родитељима, да је њихова дужност да децу из малена васпитавају у добру, јер од тога зависи њихова срећа у будућности. То васпитање мора да се креће у религиозно-моралном духу. Прве појмове о вери, о Богу, о добру, о злу, о разним хришћанским врлинама дете мора најпре да чује из устију родитеља па затим од свештеника и учитеља. Њихова је дужност да деци још из ране младости уливају у њихове млађане душе клице хришћанских врлина и побожности, да их васпитавају у страху Божијем. Родитељима је дужност да будним оком пазе на развој своје деце, на њихове навике и склоности, да те навике и склоности узимају на разматрање па ако су оне добре да се труде да их код деце што боље укорене а ако су пак рђаве да гледају да их што брже искорене. Томе ће највише припомоћи леп пример и строгост родитеља. Мала деца механички копирају своје родитеље, зато родитељи треба добро да пазе шта чине и о чему разговарају пред својом децом. То је врло важно, јер што једном деца науче у младости неће лако заборавити. Строгост према деци такође доприноси доста добром васпитању. Премудри Сирах вели: „Ко свога сина љуби, чешће ће га шибати, ко кара сина свога поносиће се њиме. Мази сина и плашићеш га се, играј се с њим и ожалостићете — не дај му власти у младости“ (Сирах 30; 12, 19).

Често пута чују се приговори од стране родитеља како од свакодневног посла немају времена да посвете више пажње деци. Ови приговори нису оправдани. Недељом и празником довољно је времена да се деци одржи по једна поука о вери и моралу поред тога што се сваке вечери, приликом легања на спавање, може увек пружити деци

поука како се треба крстити и помолити Богу и др. Учити децу молитви много значи, „јер је молитва по својој особи-ни живот у сједињењу човека са Богом. По своме дејству она је утврђење света, помирење с Богом, мати и уједно и кћи суза, умилоствивљење за грехе, мост за прелазак искушења, стена која штити од жалости, уништење борбе, дело ангела, храна свих бестелесних, будуће весеље, бесконачни труд, извор врлина, узрочница дарова, невидљиво успевање, храна душе, просвећење ума, секира очајању, указанье надежде, уништење жалости, укроћење гњева, огледало духовног узраста, познање пре успевања, откривање душевног стања, предзнак будуће награде и знање славе“. (Св. Јован леств. 28 Лествица).

Има једно зло, које много омета у правилном одгајивању и васпитавању деце. *Тиче се мајки, које су раднице по фабрикама и мајки, које су чиновнице по разним надлешћивима.* Силом прилика принуђене су да раде ради материјалног обезбеђења, док своју децу препуштају неуким слушкињама да их оне пазе и васпитавају. Та деца неће и немогу никад добити од слушкиња оно што би добили од својих мајки, и што би могла добити, слушкињама је мало стало до тога, каква ће деца бити њихових послодаваца, већ им је главно да себи угоде. Овако нешто треба гледати да се избегне, а избегло би се на тај начин, што би се таквим мајкама, ако им је немогућ опстанак без службе, дао неки посао који би могле обављати код куће, тако да би радећи, у исто време могле мотрити и на кућу и на своју децу.

Деца у заједници родитеља не остају за увек. Она су извештан број година под њиховим непосредним надзором т. ј. док не пођу у школу. Тада један део старатељства пада на учитеља, који сноси велику одговорност за њихово васпитање. Учитељ пре свега и на првом месту треба да буде морални и просветни радник, па тек онда чиновник. При својој настави треба нарочито обратити пажњу на морално васпитање деце, на стварање моралних карактера, јер кљукати децу знањем, а да се то знање убудуће не уме искористити на добро није корисно. Шта вреди знање ако се у душу његову не улије побожност, поштење, „страх Божиј“. Знање без свега овога служиће му, као што лопову служи фењер при крађи, како би успешније и паметније могао у-

живати раскоши овога света. „Ко је много учио он је учен али није васпитан“ вели један филозоф. Да би рад на васпитању деце био успешнији, *учишћљ шреба да је у шесној вези са домом и родишћљима*. Узајамним радом и помагањем успешније би извршивали свој задатак. Надгледањем и контролисањем школског рада, родитељи ће много допринети на васпитању своје деце. Ако би се код деце у току школовања јавила каква штетна склоност, учитељ у договору са родитељима, лакше ће тој склоности стати на пут, него кад би то сам покушао. Ако би учитељ настојавао да рђаве навике и склоности код деце искорени, неће много успети, ако то не саопшти родитељима да и они на томе настоје, јер деца ће у школи примити савете учитеља, али кад оду кући одмах ће заборавити, али кад се код куће продужи са истим саветима, тешко да дете може и даље остати при тим навикама и склоностима.

Од неоцењиве вредности за васпитање омладине јесте *шесна сарадња учишћља и свешћеника*. То су два фактора од којих у многоме зависи будућност омладине. Они треба да су у сталној заједници, да један другог поправљају и допуњавају. Зло је где су *свешћеник и учишћљ у завади*. Последице њихове свађе осетиће они, који је неби требали осетити, осетиће деца, која од таквих васпитача неће много добити и неће се ничем добром научити.

Говорити какав треба да буде вероучитељ и његов рад у школи мислим да није потребно пошто сматрам да то сваки од нас зна. Сваки зна да треба да буде човек са много воље и енергије, човек са великом љубављу према деци и предмету. Треба додати то да се са њихове стране треба обратити већа пажња црквеном појању, јер је црквено појање једно од врло важних средстава за привлачење цркви. Црквено појање и читање апостола од стране деце у цркви много ће допринети образовању у вери. Код деце која знају певати и читати апостол увек ће се појављивати жеља да оду у цркву. Та жеља вероватно да ће у почетку бити егоистично, жеља за истицањем и утркивањем, али то ће за мало бити, и што је најглавније да се лако искорени.

Дом и основна школа, та два врло важна чиниоца, који играју врло важну улогу, и од пресудног су значаја за будућност омладине, на њих треба обратити велику пажњу,

јер какву омладину они пошаљу у свет, таква ће остати целог живота.

Смотра над омладином, која изађе из основне школе је такође од велике важности. Изишавши из школе, нека деца остају код родитеља где раде домаће послове, нека одлазе на занате, а нека пак у грађанске или средње школе. Оно васпитање које је започето у дому и осн. школи не треба да се напушта, с њим треба и даље да се продужи. За децу која остају у дому није тако опасно, јер паметни родитељи који су их васпитавали од младости у добру неће их ни сада запоставити и даље ће на њих у том правцу утицати, опасност прети онима, који оду од куће. Нарочито велика опасност прети отуда што се деца која одлазе на занате или у грађанске или средње школе налазе у годинама које су најопасније. *То су године њубершејта — сазревања, године у којима омладина лудује и ради нејромисљено и ако се у тим годинама на њу не обрати већа пажња, од ње ће се створити не добра омладина већ олош од кога неће бити користи већ само штета. Да до тога не би дошло треба се нешто учинити, а учиниће се на тај начин што ће се пре свега послодавцима и професорима који воде надзор над омладином у тим годинама навестити да што већу пажњу обрате на кретање и поступке својих штићеника, и што ће се и занатским и трговачким школама где веронаука као предмет наставе не постоји, увести, а у грађанским и средњим школама обрати на њу већа пажња. Жалосна је ствар што има и таквих, који вредност веронауке омаловажавају и запостављају, говорећи да је веронаука сувишан предмет, који ремети хармонију у другим предметима, заборављајући то да је веронаука главни фактор за стварање религиозно-моралних карактера, јер без религије нема морала. „Религиска настава потребна је у средњим школама, као основ за хармонично васпитање и образовање наше омладине, и никакав је други предмет неможе заменити у томе“ (Др. Марић, Хр. мисао бр. 3 стр. 8).*

Према досад изложеном изгледа да је ово једини пут и начин на који би се успешније могло изводити рад на религиозно-моралном усавршавању и васпитању омладине да је ово једини пут за стварање религиозно-моралних карактера.

Ако бацимо поглед на данашњу омладину и ако узмемо у процењивање њихову моралну вредност увидећемо да је она сасвим мала или никаква. Талас неморала, безбоштва, разврата захватио их је. Њихови односи према Богу поремећени су, Њему нема места у њиховим душама. Место Бога у њиховим душама станује демон, који је дубоко пустио корен и зарио своје канџе. Под његовим вођством не мисле да чине дела угодна Богу и да живе по Божијој вољи већ на против чине оно што се Божијој вољи противи. Данашња омладина толико је скренула с правог пута, да јој се с правом може приписати вођство у моралној покварености. Од ње се може свачему научити само не добру, свашта чути само ништа поучно и што ће користити. Главна тема у њиховим дискусијама јесте комунизам са његовом привлачном, за њих етиком, атеизам, борба против Бога, нема Бога, и т. д. Ако се не дискутује онда је по среди коцка, пијанство, блуд и др. а никад не поведу дискусију о предстојећим дужностима, које их у скорој будућности очекују, а које су врло важне и пуне одговорности. Таква омладина неће бити достојна својих предака. Ако је икада дошао моменат, сада је згодан да се свештеници покажу као светлост свету, као со земљи, као проповедници речи Господње. Крајње је време да свештеници озбиљно схвате своју дужност и да је озбиљно и предано врше, јер су одговорни пред Исусом Христом Господом нашим. „Кад речем безбожнику: безбожниче погинућеш; а ти не проговориш и не опоменеш безбожника да се прође пута својега; тај ће безбожник погинути за своје безакоње; али ћу крв његову искати из твоје руке. Ако ли ти опоменеш безбожника да се врати са свог пута, а он се не врати са свога пута он ће погинути за своје безакоње, а ти ћеш сачувати своју душу“ (Језекиљ 33; 8 и 9).

Крајње је време заблуделу омладину извести на прави пут живота. Извести али како? Треба наћи сретства, која би заменила оно кафанско време и беспосличење. Треба наћи сретства, која ће привући омладину и тако их заинтересовати да они забораве на пређашњи живот. Најзгодније средство за то јесте задругарство. Задругарство је један од главних фактора за поправљање омладине. И то поправљање са две стране. Пре свега задругарство проповеда рационално обрађивање земље. Ако се омладина уме

овим заинтересовати лако ће се успети у поправци, јер ће се сваки заинтересовани трудити да стечено знање приведе у дело. Природна ствар да главну реч у задругарству треба водити свештеник.

При свакој задрузи требају се основати читаонице у којима ће се набављати књиге и часописи првенствено пољопривредни али уз њих и часописи религиозне садржине. Приликом држања предавања из пољопривреде увек да се одржи по једно предавање о вери. На овај начин ће омладина, која већи део времена проводи у кафани пијући и коцкајући се, проводећи живот блудно и расипно, убијајући своје тело и душу, проводити то време у читаоници читајући пољопривредне и побожне часописе. Да би било више успеха свештеник мора да је први у читаоници, он је тај од кога треба да се чује прва реч о пољопривредним и верским стварима. Друго средство које није мање важно јесте соколство. Као у задругарству тако и у соколству видимо једног моћног фактора за поправљање омладине. Као у задругарству тако и у соколству омладина ће проводити и утрошити своје слободно време јачајући своја тела а у исто време и дух. Као што смо рекли соколство је један моћан фактор за поправљање омладине, али се и оно може искористити на зло ако у њему нема добрих и паметних вођа, зато свештеник и ту треба да буде први и да се ништа без његовог знања не ради. Ова би средства важила за сеоску омладину, али би могла важити и за средњешколску, с том разликом што би место задружних читаоница посећивали добро уређене библиотеке, из којих би се избациле све књиге, које би тровале душу омладине. Уместо да слободно време проводе расипно и блудно у доброј библиотеци би нашли одмора и храну својој души.

Поменули смо комунизам као једно велико и разорно средство, које се шири по целом свету и које налази одзива нарочито код слабо плаћених и незапослених радника, уопште рећи код напавених људи. Комунизам је велико зло које прети опасношћу у подједнакој мери како цркви тако и држави. Сама црква је немоћна да ово зло у потпуности изглади, али је зато ту држава, која треба да цркви притекне у помоћ и у заједничком раду на једном истом пољу боље ће и лакше успети. Црква ће се са своје стране борити против тога зла на тај начин што ће с моралне тачке

гедишта предочити дотичнима све последице комунизма, које ни у ком случају неће бити од користи, већ од штете али све то неће бити довољно, ако се и са друге стране не притекне у помоћ. Претпоставимо да би апел цркве био услышен и усвојен, али верујем да неби био дугог века, јер како се данас обично каже: „Узалуд је моралисати са празним стомаком“. Ту треба држава да притекне у помоћ. Колико смо већ напред рекли, комунизму обично припадају радници, који су незапослени или су сасвим слабо плаћени. Држави је дужност да се о њиховом материјалном стању побрине и то стање што пре уреди, а да у исто време што већу пажњу обрати на послодавце. Послодавци сnose скоро највећу одговорност за незадовољство радника. У држави влада неограничена конкуренција. Индустијски производи продају се по малој цени, те стога индустријалци гледају да узму што јевтиније раднике, уз то их гоне да прековремено раде како би се дужим радом надокнадио губитак и што више зарадило, тако да јадан радник, поред тога што од оне јадне зараде не може ухватити крај са крајем губи своју снагу, јер му и оно мало времена што му остаје за одмор, одузима послодавац. Свакодневним одузимањем одморног времена, радник најзад клоне, ослаби и онеспособи се за рад. Шта у том случају чини послодавац? Једноставно отпушта радника као неспособног за рад, без икаквих средстава за живот. Овако једном отпуштеном раднику ништа друго не преостаје него да *исује* и да *хули на Бога* *што није друкчије створио свешт. ј. да га је створио да сви подједнако живе а не једни да уживају а други да се исше*, да пуца против државе и друштва што се такво стање једном не поправи. Напослетку шта с таквим бива? Силом прилика постане пре свега безбожник, антидржаван па често пута и лопов и т. д. На држави је да својом моћном руком то питање једном реши, да незапосленима пружи запослење, недовољно плаћенима побољша награду, једним општим законом обузда послодавце, уреди тачно време рада и одмора, и т. д. јер нема тога, који ради без одмора. Одмор је од неоцењиве вредности за свакога, по готову за раднике који раде физичке послове, често пута теже него што спадају у њиховој моћи. Затим одмор је неспходан човеку и зато да би, одмарајући тело од физичких радова могао обратити пажњу на његову другу

страну, на страну духовну, да би могао отићи у цркву да заблагодари Богу на сва добročинства које му је учинио. То би био једини пут и начин да се то зло избегне. Што се тиче послодаваца и црква ће према њима заузети свој став. Она ће дати своју реч, на име упутиће их на речи св. ап. Павла: „Господари, правду и једнакост чините слугама знајући да и ви имате господара на небу.“ (кор. 4, 1). Предочаваће им да је овоземаљски живот привремен, да ћемо га сви једнога дана напустити и отићи тамо где ћемо пред лицем Вишњег давати рачуне о својим делима. Упућиваће их на савест, на моралне дужности, на љубав према ближњима и т. д.

Да би се овим сретствима постигао што већи успех треба обратити што већу пажњу на свештенство. Свештеник мора бити вођа и узоран пример у свачему. „Буди углед вернима у речи у живљењу, у љубави, у духу, у вери, у чистоти“ (I Тим. 4, 12). Није довољно говорити него и творити, предњачити у свачему. Затим свештеник мора увек проповедати и пазити на развој своје пастве: „Проповедај реч, настој у добро време и у невреме, покарај, запрети, умоли са сваким сношењем и учењем.“ (II тим. 4, 2). Свештеник треба да буде прави пастир, а прави је пастир онај ко може погинуле разумне овце да нађе и да исправи својом незлобивошћу, брижљивошћу и молитвом. Кад овце од врућине, т. ј. од телесног распаљивања почну душом да дремају, тада пастир гледајући на небо, треба над њима још уредније да стражари. Кад је тама и ноћ обузела стадо тада одреди твога пса, т. ј. ум да неотступно стражари ка Богу, јер ништа му није неприродно сматрати ум, као утамањивање мисаоних зверова. (Св. Јов. Леств. Лествица 185).

Из свега изложенога излази да главну пажњу треба обатити:

1. На образовање мајки;
2. На образовање деце у дому;
3. На образовање деце у школи;
4. Обратити пажњу на веронауку у грађ. и средњим школама, увести веронауку као предмет у занатске и трговачке школе;
5. Оснивати богомољ. покрете, задругарство и соколство.

20-V(11-VI)-1936 г.

Вуковац.

АРАНЂЕЛ СПАСОЈЕВИЋ
свештеник.

Светитељи браничевске епархије:

Преподобни Ромил Синајит

У припрати манастира Раванице налази се гроб овог преподобног мужа. У ризници Раваничкој налази се и једна рукописна књига у којој је правило преподобном Ромилу са синаксаром. Ко је преписао ову службу и одакле, нејасно је. На једном месту пише: „Списа сија. Г правила у сеју книшку. Аз грјешни воиноџје; Стефан Заранович јеромонах и гуман бивши всеја времја во собшчанителном мн тире верднико раваничком, воспрмин, идјеже почивајут мошчистаго иже во црја књаза Лазара“. Затим преклиње сваког оног ко би узео ову књигу из Врдника и однео. Изузима само доњу Раваницу. На крају записа стоји: „Списасја: 25 фебруја 1758.“

То је један рукопис правила Св. Ромилу. Но има их још. Познат је пре свега т. зв. „Кипријанов рукопис“, који се налази у Народној библиотеци у Београду. Пронашао га је и приказао у Гласнику друштва србске словесности (св. IX, год. 1857 стр. 252—254) Ђура Даничић. Рукопис је делом Кипријана Рачанина, делом неког његовог савременика. Поред службе са Синаксаром, налази се на крају и дугачко житије. Овај је рукопис много старији (писан 1692 год.) и разликује се од раваничког баш по том што садржи и то дуже житије. Раванички рукопис има само синаксар. Трећи је рукопис приказан у *Arkivu za povjestnicu jugoslovenshu* (IV, стр. VII). Овај се рукопис не разликује од Кипријановог. Четврти рукопис пронашао је Гиљфердит у Призрену, а објавио га је Полихрем А. Сирку у Памјатници древнеј писменности и искуства СХХХVI, под насловом: „Монаха Григорија житије преподобнаго Ромило по рукоп. 16 в. Императорској публичној библиотеки собранија Гилфердинга с приложенијем служби преподному Ромилу по рукописи 17 в. бјелградској народној библиотеки Скуп. 1900“. Рукопис који је пронашао Гиљфердинг садржи дакле само житије, а не и службу.

Ко је писац правила св. Ромилу, не зна се. Зна се само да је канон написао неки монах Јован. Житије је пак

написао монах Григорије. То се види пре свега из самог наслова: „Житије и жизн и от чести чудес ново јавленнаго и прп^д сонаго отца нашего Ромила пустиножителя списано Григоријем учеником јего ошчелником и доброписцем в по^д крили стије гори атона в мјестје нарицае мјеи мелана“. На крају житија затим поново наглашава да је он био ученик Ромилов: „Са^м аз окајанниј и недо^с тојниј оно^и нареши се ученик јелико по силје мојеј писанију преда^х ползи ради почитајушчих“. Интересантна је ствар, да се овај завршетак готово дословно понавља у синаксару ма да је он састављен и по неком другом извору, Филарет Черниговски у Свјатије јужних славјан (бд 2, 1865 г. стр. 251—252) мисли да је ово био Григорије Цамблук. Сирку је доказао да је Цамблук био много млађи и да је био из Трнова, док је овај монах Григорије дошао из Цариграда, како сам о себи у житију пише. То превиђа г. Рад. Грујић у Народној Енциклопедији и заједно с Даничићем тврди да је то био Цамблук. Епископ Николај усваја то мишљење у Охрид. Прологу.

Овај монах Григорије дошао је из Цариграда у Парорију где је застао преподобног Ромила. Задивљен његовим строгим животом остаје код њега. Преселили су се затим у Загорје. Ту је Ромил примио велику схиму. Провели су ту заједно пет година. Затим је Ромил тајно оставио Григорија и изгубио се у непознатом правцу. Григорије га је тражио од манастира до манастира, док није доспео до Атоња. Тамо је сазнао да се преподобни Ромил налази близу лавре св. Атанасија. Отиде тамо и застане преподобног при зидању келије, те се опет настане заједно. Халкидик је у то време био под влашћу деспота Угљеше, господара над Серезом и Мељником (у синаксару се не помиње Угљешино име, каже се само началник Македонски и Тракијски). Ово је једини податак да је Атон бар једном био под влашћу неког од српских владара. Чим је Угљеша погинуо на Марици, ноћу између 25 и 26 септембра 1371 године, Атонци су се збунили и разбегли. Овај моменат користи Ст. Новаковић за горње тврђење, т. ј. да је Атон некад био у Српским рукама или у крајњу руку под протекторатом Српских владара (Срби и Турци стр. 136—137). Тада су Григорије и Ромил отишли заједно до Авлона (Валоне, примор-

ске вароши у Албанији). Ромил се ту није задржао дуго, већ оде дубље на Балкан. Ту се Ромил и Григорије растају. Ромил одлази у Раваницу, а Григорије се враћа на Атон и настањује се поново у Мелани у старој келији близу Лавре Атанасијеве. Ту је чуо за смрт Ромилову и ту је написао ово житије. Крај живота Ромиловог није видео те се о самој Раваници и бавлењу Ромиловом крај ње говори врло мало.

Шта је доцније било с овим Григоријем, не зна се. Стил се житија одликује простотом и природношћу. Види се да је Григорије био човек са солидним образовањем, које не изгледа да је добивено у светским школама, већ у манастиру.

Из житија и синаксара да се ово сазнати о преподобном Ромилу.

Рођен је у Видину од оца Грка и мајке Бугарке. Родитељи су му били побожни и богобојажљиви. Мирско име било му је Руско. Био је побожан од детињства. У школи је превазишао све другове. Кад је стасао за женидбу, хтели су га родитељи оженити, но овај „отржостарец“, чијој се младићској озбиљности и разборитости дивио цео град, напусти тајно родитељски дом и оде у један манастир близу Трнова (Богоматере „Одигитрије“). Видећи да је јако миран и озбиљан старешина га радо прими. За кратко време постригао га је, давши му име Роман. Послушаније Романово било је старање о цркви и богослужењу. У манастиру је био смирен „и образом и обичајем и нравом“. Из овог манастира прешао је у „малу Св. Гору“ крај реке Јантре. Знајући да је боље давати но узимати, ловио је рибу и носио сиромашнима и болесним. Без шума је улазио ноћу у долове, остављао јела и излазио. Због те његове доброте, звали су га Добророман. Не може се изразити, пише његов биограф, колика је била његова доброта и његово милосрђе. Имао је уз то дар суза и умиљења. На њему се испуњавала реч Св. Писма: „Сваке ноћи квасим сузама постељу моју.“ И: „Беху ми сузе хлеб дању и ноћу“. Веселио је настојатеља послушношћу и ревношћу. Чувши да се у Парорији налази човек велики пред Богом, Св. Григорије Синајит, зажеле да га види. Његово срце било је рањено љубављу према овом Светитељу о коме је само тек чуо био. Сам је Роман говорио доцније свом биографу да је желео

не да оде великом Григорију, но да одлети к њему, како би се крај њега нашао што пре. „Тело ми је, говорио је, било у Загорју, душа у пустињи пароријској“. Но браћа и настојатељ љубљаху га веома и не хтедоше га пустити. На крају, игуман, бојећи се да Роман не одбегне Св. Григорију без благослова, благослови га и отпусти. Роман узме са собом још и свог једномишљеника Илариона и дође Св. Григорију. Он их прими и даде им послушанија. Како се баш тих дана зидала црква, то је Роман зрвна из горе, камен и воду доносио, малтер справљао и зидао. Радио је као нико. И у новој обитељи сви су га брзо заволели. И овде га нису звали Романом, већ Добророманом. Св. Григорије му затим даде најтеже послушаније, а оно се састојало у томе, што је морао да служи неког јаросног болесног старца, коме нико није могао угодити. Са великом усрдношћу служио је Роман старца до смрти његове. Кад овај умре, пресели се Илариону и служаше Иларионова старца. У то време настаде велика глад у читавом оном крају. И разбојници уз то по путовима пресретаху монахе и насиља чињаху. Иларион и Роман, узевши свог старца, преселе се у Загорје. Иларион се са старцем насели у месту Мокри, а Роман као „грлица пустинољубна“ насели се у дубини шуме. Кад праведни старац умре, Роман се врати, горко се кајући што је остављао старца и за казну себи, понуди се Илариону за послушника. Иларион се прво устручаваше а потом га прими и Роман га служаше. Од разбојника су поново морали бегати у Парорију, а одатле „Страха ради агарјанскога“ опет натраг. У то време дође и Григорије из Цариграда. Тих дана је Роман примио велику схиму и добио име *Ромил*. Отиде затим на Атон, па у Валону и најзад дође у Раваницу, где и умре. Изгледа да манастир још није био сазидан, јер и у житију и у синаксару пише да је сазидао себи колибу у којој је мало поживео и уснуо у Господу. Данас се указује на једну од пећина раваничких у којој је по предању живео последње дане овај преподобни. Биће да је ово предање вероватније од онога што је Григорије написао тим пре што он није био у Раваници (он моли оне монахе који су тамо да опишу последње часове и чудеса Ромилова). Испод „Ромилове“ пећине налази се и извор, који се у оном крају сматра лековитим. Крај Раванице има још извора но народ држи само овај за целебни. То још више утврђује мишљење да је преподобни Ромил провео последње дане у тој пећини.

Пећина је била јако плитка тако да је при изградњи железничке пруге Д. Ђуприја—Равна Река разрушена готово цела. У тој пећини можда је и умро. Постоји једно предање, које говори о томе. Прича се да је овај преподобни старац умро на молитви. Ко зна колико је дана његово мртво тело остало тако, како га је смрт застала? Човек који му је доносио храну није хтео да му смета, видећи га да се моли. Остављао је само храну и одлазио. Чинио је то неколико дана. Видећи најзад да старац не окуша ништа и да клечи стално на једном месту и у једном положају, пришао му је и видео да је старац мртав. Друго предање говори, да је то био старешина манастира и да је тек, добивши у сну заповест, приступио мртвом телу Светитеља. Из овог другог предања могло би се закључити да је на месту где је данас манастир Раваница и пре но што је кнез мученик подигао задужбину био стари манастир. Јер тешко да је преподобни Ромил умро тек после 1381 год. т. ј. после завршетка радова око Раванице. По житију, његово бављење у Валони било је веома кратко. Исто тако и бављење у Раваници. Нека је провео и на једном и на другом месту по годину или по две године, то би смрт његова пала најдаље до 1375 год. Г. Р. Грујић такође заступа мишљење, да је преподобни Ромил умро око 1375. (Народ. Енцикл.).

Служба преподобном Ромилу састављена је по сло житија и углавном, на основу њега. У њој се на неколико места срећу исти изрази као и у житију. Синаксар је састављен и по другим изворима. Указује се н. пр. на Илирик, онда место србскаја земља, како стоји у житију пише далматија. Поменули смо већ да се деспот Угљеша (иако се не спомиње) назива начелник иже македонији и тракији влџчествујеи, док се у житију зове господарем над Серезом и Мељником. Ипак из саме службе не може се дознати нешто стварно из живота Светитељевог. Ту су понављања оних општих ствари, које се налазе у службама пустиножитеља и отшелницима. Говори се о вежбању Ромиловом у врлинама (особито се наглашава да је од младости ово чинио). Хвали се његово уздржање, љубав, послушност. Пева се о томе какав је утицај имао на људе: он је научио људе да остављају лепоте овог света и да живе по Богу, створио је од пустиња градове и т. д.

Сама служба с чисто уставне стране не отступа ни

мало од служба светитељских, које су написане специјално за цркву у којој почивају мошти дотичног светитеља.

Тропар му се нешто разликује од обичног тропара пустиножитељима: „Слзама твои источник пустини бесплодное vzdјелал јеси и јеже от глбини вздыхани в сто бољезни плодоносила јеси, и бис свјетилник вселение сиае чудеси ромиле оче наш мли Бга спстисе дшам нашим.“

Канон је спев Јована монаха, као што је већ речено. Но постоји овде једна интересантна ствар. Као наслов стоји; „творение јоан монах краегранесие бжтвнаго поју ромила љубовију от дше.“ По овоме овај би канон требао да има акростих, но акростиха нема. Како се ово може објаснити, не знам. Не би се могло рећи да је служба написана била прво на другом језику, па потом преведена на Словенски. Можда монах Јован није био начисто с тим: шта је краегранесие?

Успомена на преподобног Ромила слави се 16 јануара. Манастир Раваница, 1934.

ЉУБИСАВ ВОЈИНОВИЋ,
студент теологије

Врбица на селу

Звона са црквеног торња звоне и њихов се звук далеко разлеже. Њихов пријатан звук преноси нас мислима у давне давнине, у историјску прошлост и стварност, када весела и радостна гомила срета и уводи свога Цара у Јерусалим. Одећа и ћилимови, зелене гранчице и цвеће покривају пут којим ће Он проћи, а љубав кличе: „Осана Сину Давидову..... Осана!“ — Само љубав кличе „Осана“, а мржња виче: „Распи га, распни!“

Дали су Његови следбеници, дали је свет примио Његов завет: „Љубите, да би по љубави вашој могли познати, да сте моји ученици.“ — Колико је велика морала бити љубав старих учитељских ветерана, одушевљених просветних радника и црквених сарадника, трудбеника и одањих помагача, који су умели и хтели да сав свој живот и рад, у млађим и старијим годинама, усредсреде на село; надахнути и понешени племенитим одушевљењем, истинском

и искреном љубављу, жртвују себе и истроше своје моралне и физичке силе за добро других — својих ближњих и најближих — ђака и васпитача.

Они су заиста својим делима показали да су примили и разумели Христов завет о љубави, јер је њихово одушевљење и љубав била трајна и импулзивна и у касним годинама живота, када седе власи покрију главу као јесења слана.

На жалост, то старо одушевљење и љубав према лепим и традиционалним обичајима црквеним и народним, који су се у оваквим прославама видно манифестовале и испољавале, — све ми се чини да су се замениле тешком апатијом, једном равнодушношћу која успављава, ствара чаму и досаду и показује јасно и апсолутно одсуство интереса за све што је некада загревало срце и душу народа и народних васпитача.

Тешко је човеку када га природан ток догађаја и закони логике приморавају да то констатује. Нису пријатне овакве констатације, јер врло незгодно карактеришу време које преживљујемо и људе, који у томе времену живе и раде, али истина је и сувише очигледна да би пред њом могли да затворимо очи. —

* * *

Нећу да критикујем, али желим да прикажем како је дечији дан радости за многу сеоску децу прошао у свакодневној и још јачој и тежој монотонији сеоске свакидашњице. —

Свако време носи своје бремене, па су и први пролетњи дани дали могућност сељаку да пусти плуг, да прерије земљу и да засади кукурузом, — јер је време. Села су опустела, тек само по који човек или жена промакне са торбом на раменима и са судом у руци. Иду на њиву да пројом и пасуљом утоле глад својих милих и драгих орача са чијих чела цури крупни зној и чије руке, и ако снажне, малаксавају од тешког посла. Сеоска школска дечица од ране зоре, чисто одевена, почела су да се припремају за Врбицу.

Звонца, велика и мала, па до највећих, одавала су свој звук у њиховим разиграним рукама, који је пролетњи поветарац с времена на време проносио и носио као на крилима, да радосно нађе свога одјека у раздраганим и разиграним срцима и свију других малишана. Било је по-

требно и најпримитивније разумевање душе сеоског детета, његових радости и тегоба, па да човек учини све да та радост и то дечије одушевљење буде што више увеличано од свију оних, који су позвани да овај живот учине лепшим и радоснијим, а од ове анђеоске лепоте и наивне дечије радости, — заиста нема боље и лепше.

Звона са црквеног торња су звонила; звонила и позивала све да узму учешћа у лепој поворци дечице, јер су њихови родитељи измакли пре првих сунчевих зрака на њиву и немогу да узму учешћа у радости своје деце, нити могу да увеличају својим присуством радост и одушевљење ових сеоских малишана, којима после добивеног основног знања, предстоје напорни тежачки послови, јер ће за Сивоњом или Гароњом корачати на орању са својим братом оцем или другим старијим чељадетом из куће и неће моћи да осети и учествује у тим радосним дечијим манифестацијама, и ако ће звона са црквеног торња и наредних година исто тако звонити и њихов се звук разлегати пољима, њивама, брдима и гудурама.

Сеоско је дете један диван цвет, који никне на здравом тлу народне душе; чисто је, наивно, добро, поштено и племенито као чисти ваздух који га окружава и као мирис пољског цвета, који на далеко мири, али не украшава луксузне и укусне салоне варошке господе,

Његова је судбина да најлепше дане свога детињства, дечаштва и младости преживи у једном врло кратком периоду живота, тако да ти дани остају у његовој свести као једна врло мутна и нејасна слика.

У тој нејасној слици, у каснијим годинама живота, ускрсавају у сећању усамљени радосни догађаји и успомене из школских дана.

Прослава Св. Саве, народних и црквених светковина ту је Врбица — најрадоснији дечији празник! — Шта се све чини у градовима да тај дан буде радоснији и лепши од осталих?

Деца у разноликим, укусно скројеним хвљиницама од најразноврснијих боја и скупочених материја; у лепим и разнобојним шеширићима са многим детаљима и украсима деле расположење са својим старијима и заиста претстављају једну дивну манифестацију најлепших душевних распо-

ложења: невиност, лепоту, доброту, љубав и све то преносе на оне, који имају разумевање за дечију душу и њене радости.

Па када је све то тако, зашто они који су позвани да што већом радошћу запоје и испуне дечије душе, — не настоје да то учине? — Дали могу своје поотупке немара и нехата да оправдају пред својом савешћу и пред анђеоском невиношћу и наивношћу тих сеоских малишана, чије су радости животне тако мале и ограничене?

Треба макар нешто да се жртвује за ту сеоску децу, јер ће за свакога бити најразноврснијих радости и уживања, али за ту сеоску дечицу прошао је тај радосни дан, неповратан за многе од њих за сав будући земаљски живот.

Ако је дечија душа заиста празна табла — *tabula rasa*, онда настојмо да на њој упишемо што више душевних радости и среће, да оставимо што јачу и бољу успомену несебичности, алтруизма и љубави за њих и за себе.

„А сада остаје вера, нада и љубав, ово троје; али је љубав највећа међу њима.“ (I Кор. гл. 13 ст. 13).

Средњево,
1932.

ДУШАН К. НИКОЛИЋ,
свештеник.

Одговор на анкету

Питиње о слабом посећивању храмова Божјих није само данашње. Равнодушност према црквеним богослужењима све се више и више појављује у свима слојевима православнога света, без разлике, како са стране интелигенције, тако и са стране простог народа.

Недељни и празнични дани изгубили су своје значење као дани одређени за молитву и одмор. На сваком кораку може се видети, како у празничне и недељне дане, пошто се ни по чему не истичу, врши пољски рад по селима, трговина по градовима и чак отираваљају послови у исвесним приватним канцеларијама. А у храмовима Божјим, осим свештенослужитеља нема никога, или у ретким случајевима две три старице. то су сви који се моле. Видећи све то нехотимично се поставља питање: од чега све то долази и

у чему се крије узрок такве жалосне и опасне појаве? И каквим начином и средствима може се послужити, да би приближили наш народ св. храму и црквеним богослужењима у њему?...

По нашем мишљењу, корисних и благотворних средстава за то има много и много, но од њих, као најкориснија, издвајамо следећа:

1. Жива и стална, приступачна и разумљива проповед пастира — свештеника, како у храму Божијем тако и у свима случајевима његове пастирске делатности изван цркве, на пр.: при друштвеним славама, литијама, погребима, венчањима и чак при случајним сеоским састанцима. А да би поуке и савети пастира — свештеника имали потребан утицај, њему је неопходан непрестани рад и над самим собом т. ј. да се постара да његове поучне речи не дођу у сукоб са његовим животом. Живот пастира треба да буде као светилик, који стоји на врху горе. И тада, по речи Божијој, верна паства, видећи добра дела свога пастира, прославиће Оца свога који је на небесима, т. ј. и нехотично, може бити осуђивани савешћу, парохијани ће поћи у цркву Божију.

2. Школа је друга црква, такорећи припремни институт будућих грађана и православних хришћана. Учитељски персонал је одличан помоћник сеоскоме свештенику; он истовремено, предавајући грађанске науке, развија у деци љубав и према природи, а свештеник, као вероучитељ, дужан је на сваки начин развијати у деци топлу љубав према Богу, творцу природе.

У школи свештеник има могућност да, посредовањем деце и кроз децу, утиче и на њихове родитеље. Овде ће он, објаснивши деци значење празника, величанственост бо гослужења, убедити децу, нарочито старијега узраста, да предају објашњење и њиховим родитељима, старијој браћи и сестрама. Школска деца су најбољи пример својим родитељима у посећивању храма Божијега, која су, према ученичкој обавези, дужна заједно са својим учитељем да посећују цркву Божију.

3. Недељна вечерња предавања у школи за становнике села најблаготворније дејствују на душу људи. Нека свештеник у сагласности са учитељем објави преко својих ученика о вечерњим састанцима свима оним који желе да чују Реч Божију и све што је корисно за свакодневни живот се-

љака. Овде ће учитељ прочитати штогод из грађанске историје, нешто корисно из земљорадње, а свештеник ће прочитати и објаснити Свето Писмо, живот светаца и значење појединих богослужења и недељних јеванђеља, нарочито о браћајући пажњу на борбу са сујеверјем. Таква предавања неће заузети много времена а много ће донети користи. (По варошима се могу одговарајућа предавања држати на народним универзитетима, било већ постојећим било за то нарочито основаним).

4. Богомољачки покрет је већ добар почетак за привлачење верних црквеним службама и њега треба са стране парохијског свештеника свестрано подржавати и правилно руководити с пуном искреношћу и љубављу. Плодови тога покрета већ су почели доносити успехе, тако н. пр. не ретко може се видети, да се богомољци не ограничавају само посећивањем свога храма, него често километрима иду у св. обитељ. Они пролазе пешке кроз села и градове и показују добар пример својим суграђанима.

5. Од највеће је користи опште учешће свих присутних у цркви у црквеним службама — а то је могуће постићи на тај начин, што би народ научио да пева бар најкраћа молитвословља, као н. пр. одговарања на јектеније и антифоне о великим празницима. Да би у томе било успеха, треба отпочети од школске деце и оних који воле црквено певање, били то младићи или старе баке. У томе послу би могао велику услугу учинити способни појак, који би имао обавезу да предаје црквено певање у школи и ван ње. Добро би било при свакој цркви имати хор, па макар и најмањи.

Богослужења у свако време требају бити обављана са осећањима побожности и пажње и никад их не треба продужавати, искључујући дане великога поста као дане духовног занимања и покајања.

6. Кафане и крчме у недељне и празничне дане, за време богослужења требају бити затворене. То је уосталом и законом предвиђено и забрањено. Свако увесељавање, игранке око св. храма и продају пића и уопште сваку трговину треба апсолутно забранити од стране надлежних.

Ова средства у довољној мери могу одвратити људе од празнине, рђавих речи и других порока, и златно време,

које су они раније убијали у штетним „весељима“, посветиће посећивању Божјих храмова и заједничкој молитви.

АЛЕКСЕЈ РОМАЊЕНКО

свештеник.

Манастир Раваница.

МАКСИМ РАЈЧИЋ

јеромонах.

Један посмртни говор¹⁾

У име оца и сина и светога Духа.

Тешки су задатци неимара приликом подизања грађевине, но ни сви ти напори њени нису довољни, нити се може самона томе завршити, већ велики задатци очекују оне који ће ту грађевину сачувати и доприносити њеном благољепију.

Колика је заслуга до оних који стварају једну државу, жртвујући и своје животе и проливајући крв за њу, толико још тежи задатци очекују оне који ће умети то да сачувају, чиме ће се показати достојни оних жртава које су принешене за отаџбину.

Највећи задатак је за постигнуће овога поверен васпитачима омладине, који ће поред предавања разних наука умети да облагороде душу те омладине и да у ту младалачку душу улију сазнање, како пијетета према творцима слободе, тако и сазнање да су дужни да сачувају те тековине.

Један од таквих достојних синова отаџбине био је и наш драги покојник, који је својим неуморним радом, љубављу према омладини, па и према свакоме са киме је долазио у додир умео да улије дух љубави и савесности према позиву за који се спрема.

Рођен у селу Калишту ср. пожаревачког, он је имајући у себи онај здрав дух нашег села изабрао трновити пут живота — пут васпитача омладине. Он је хтео да служи народу и служио је. Скоро пуних 40 год. обделавао је он тај изабрани врт — душу омладине. Радио је и успео је.

Но што је успео није толико заслуга стеченог знања, колико и љубави према своме позиву.

¹⁾ Говор одржан на опелу поч. Милана Петровића, бив. директора гимназије у пензји и члана Еп. упр. одбора Еп. Браничевске

Ту љубав покојник је црпео из Христове науке и цркве. Њему ништа није сметало да буде добар наставник знања и уједно и добар хришћанин. Не само добар, већ један међу најбољима.

Он је учио друге својим примером самопожртвовања. За њега ништа није било тешко. Он је свој домаћи мир жртвовао љубави према ближњима. Не да је радио сам, већ је дозволио да му брачни друг активним радом у хуманим друштвима ублажује многу сузу бедника. Он није мислио само на себе, већ и на остале. Одличан интелектуалац али и врли хришћанин. Ти примери карактера и сачињавају историју једног народа. Не гомиле, већ људи који знају шта хоће. И још нешто који су у стању да зло у себи победе, па су онда способни да побеђују и зло у свету.

Он, пок. Милан није био физичка снага, — али је био духовна.

Нису људи и омладина ишли за снагом његовог тела, већ за снагом духа. А „дух је оно што оживљава“ вели Спаситељ. Он је имао и духа мудрости, и духа разума али и духа страха Божија.

Личним примером предводио је ученике Христовој цркви и светом причешћу, и црква се поноси таквим сином. Није се стидео молити се Богу, није се стидео примити св. тајну причешћа, и зато је и победио демона. Мали растом, био је велики духом. Све почасти и звања које црква даје тим великанима дала је и њему јер је његова сарадња била драгоцена.

Цркву је молитвом и љубављу задужио, црква му се молитвом и одужује.

А родбина нека плаче плачем духовним што нема више овде на земљи оног живог примера честитости, омладина што је отишао један пример здравог духа нашег народа, а пријатељи што изгубише правог пријатеља.

Од Бога му слава а од нас хвала.

Амин!

ДРАГ. МАРИНКОВИЋ
свешт.

Методска јединица за I разр. осн школе

О Божићу

1. Анализа и испицање циља

Коју смо децо, молитву пре неки дан учили? Милане. (Одговор: учили смо молитву „Оче наш“). Када читамо ту молитву, коме се ми молимо? (Одговор: Богу). Где се можемо молити Богу? Јоване. (Одговор: у школи, кући и у цркви). Врло добро. А да ли сваког дана ми идемо у цркву да се молимо Богу? Загорка. (Одговор: не идемо). Него кад идемо? (Одговор: недељом и празником). Добро. Идемо недељом и празником¹⁾ — А сада, ко би ми могао набројати неколико празника? Хајде ти Јелице. (Набраја: Божић, Ускрс, Св. Сава, Св. Никола.....). Добро. Реци ми зашто празнујемо Божић! Ти то незнаш. Зато си и дошла у школу да научиш. И ми ћемо данас учити о *Божићу*.²⁾ О чему ћемо данас учити? Павле. (Одговор: данас ћемо учити о Божићу.³⁾

2. Синџеза.

У старо време људи су били много неваљали. Нису поштовали Бога. Богу је то било жао па реши да им пошаље свога Сина, да их научи како треба да живе. У то време био је један цар, па је хтео да дозна колико има становника у његовој царевини. Па је онда наредио да се сваки запише у свом родном месту. И тако једна девојка, која се звала Марија и њен рођак старац Јосиф, одоше у њихово родно место Витлејем, да се запишу.⁴⁾

Пазите сад још једанпут од почетка да вам испричам. (Испричати им, а затим неколико ђака да понове.⁵⁾ (Када се наставник уверио да су ђаци запамтили, продужити даље).

Када су они стигли у Витлејем, све су куће и кафане биле пуне гостију и они нису имали где да преноће. Онда су пошли изван вароши у поље и тамо су нашли једну пе-

¹⁾ реч „празником“, јаче нагласити.

²⁾ циљ поновити само још једно двапут.

³⁾ неколико њих да понове циљ.

⁴⁾ Речи: Марија — Јосиф — Витлејем, понављати неколико пута.

⁵⁾ То је т. зв. „грубо понављање“.

ћину, у коју су пастири затварали стоку кад је било рђаво време. А знате ли ви шта је то пећина? То је велика рупа у камену, стени, као н. пр. ова ваша учионица, само да је у камену. И ту Марија и старац Јосиф решише да преноће. Децо, тамо у пећини није било кревета, као што ми имамо код својих кућа, већ је било сламе, где је лежала стока. И они легосе на сламу да спавају. Кад је било око пола ноћи, Марија роди мушко дете Исуса Христа Божјег Сина. Повије га у пелене и мете у јасле на сламу. Зато што је родила Божјег Сина, Марија се зове Света Дјева Марија. Пазите још једном ово да вам испричам. (Испричати им). Ко би могао сам ово да исприча? (Неколико њих испричају). Добро. А сада један да ми исприча све од почетка. (Неколико њих исто да испричају).

Пазите даље. Те ноћи када се Исус Христос родио јавио се анђео пастирима и казао им: „у вашој се пећини родио Исус Христос, Спаситељ свију људи, идите па ћете га наћи у јаслима“.¹⁾ И тада су анђели запевади песму: „слава Богу на висини а на земљи мир, међу људима добра воља“.²⁾ Пастири послушаше анђела и одоше у пећину и тамо нађосе мало дете како лежи у јаслима на слами, поклонисе му се и дариваше га. (И овај трећи део испричати неколико пута, па онда неколико ђака да понове само овај део, и најзад неко да понови сва три дела заједно, да би се добила целина). (После овога показати им слику рођења Христова).

Ето тако се родио Исус Христос Божји син. Да би се сећали тога дана ми празнујемо Божић, који пада сваке године у зиму. Како се поздрављамо на Божић? Миловане. (Одговор: „Христос се роди“; а одговара се: „Ваистину се роди“). Дакле, на Божић се поздрављамо: „Христос се роди“, а одговара се: „Ваистину се роди“.

3. Асоцијација

Како се назива онај дан пред Божић? Милане. (Одговор: Бадњи-дан). А зашто се тако назива? Шта се ложи пред Божић? (Одговор: бадњак). За то се и назива Бадњи

¹⁾ Ово поновити два три пута да деца науче напамет.

²⁾ И ово понављати неколико пута, па онда унисоно са децом као песму.

дан. Шта се још за Божић спрема? (Одговор: слама, чесница). Зашто се посипа слама по соби? (Одговор: јер је Исус Христос рођен на слами).

4. Сисџем (џојам)

Какви су били људи у старо време? Божидаре. (Одговор: неваљали). Дали је Бог волео такве људе? Да би им помогао да се поправе, шта је Бог намислио да учини? (Одговор: да пошаље свога сина). Врло добро. Ето Бог толико воли људе да им и свога Сина шаље на земљу. Богу је жао кад су људи неваљали и Он воли да се поправе. *Бог је дакле милосџив.*

5. Примена

Зато, децо, Бога који нам чини највише добра, поштујте. Он је нас створио, Он нас чува, Он је наш Отац. Зато га поштујте и молите му се. Досада нисте знали ни да се прекрстите, ни да очитате „оче наш“, а сада све то знате, па се увек молите Богу и он ће вас сачувати од зла. И Господу Исусу Христу молите се, јер је Он Син Божји — Бог, зато се и празник његова рођења назива Божић — мали Бог.

Пожаревац.

Ж. Ј. ПЕТРОВИЋ,
вероучитељ

НАПОМЕНА:

Овако обрађена методска јединица сувише је дуга за I разред да се обради за један час. Писац је исту обрађивао три часа, т. ј. једну методску јединицу поделио на три дела. Ова се подела осећа и у овој методској јединици. Ако се жели успех у раду ова се методска јединица мора поделити на 3 часа, евентуално на два. Трећи, четврти и пети ступањ узеће се при завршетку целокупне методске јединице.

ПИСАЦ.

Одабране изреке св. отаца и црквених учитеља о душевним мукама и тугама

СВ. СЕРАФИМ САРОВСКИ:

Победи грех и болести ће саме нестати.

Као што се Бог брине за наше спасење, тако исто и човекоубица — ђаво труди се, да човека доведе до очајања.

ЕПИСКОП ТЕОФАН:

Имај увек на уму, да када на тебе наиђе беда, да је не можеш збацити, као што чиниш са тесним оделом. Треба да је победиш.... Роптање не спасава од беде, већ је појачава.

БЛАЖЕНИ АВГУСТИН:

Зар си ти постао хришћанин само зато, да уживаш у лепотама овога света?

СВ. ИСАК СИРИН:

Нико не улази у царство Божје, живећи безбрижно на земљи.

ЈОВАН КРОНШТАТСКИ:

Ма каква беда или напаст кад наиђе на нас, знајмо да смо је потпуно заслужили нашим гресима.

*

Многи би богаташи радо дали у замену своје раскошне дворове за сиротињске кућице, а да би могли наћи душевни мир.

*

Без сумње да је рђаво душевно стање онога човека, који у животу свом није искусио душевне муке и телесне болести, а нарочито ако је богат.

СВ. ДОРОТЕЈ:

Душевне муке привлаче милост Божју на човека.

Белешке

Канонске посете

Његово Преосвештенство Епископ Браничевски Г. Др. Венијамин у току августа мес. учинио је канонске посете и то:

На св. Илију 20-VII-(2-VIII) т. г. варошици Кучеву, на Трнову Петку 26-VII-(8-VIII) т. г. у варошици Вел. Орашју; на Преображење варошици В. Плани и на Вел. Госпојину цркви Заови у арх. Намесништву пожаревачком.

У свима местима Преосвешћени је служио св. литургију, поучио народ да чува своју веру ради спасења душе. Тако исто Преосвешћени је после службе Божије са свештенством конферисао о актуелним питањима нашег црквеног живота.

Иако Преосвећени г. Др. Венијамин не жели да му се приређују званични дочеци, ипак је народ спонтано свуда приредио своме архипастиру срдачне дочеке, јер није могао прећи преко одлике коју је свуда и у најтежим приликама у животу увек показивао — преко урођеног гостољубља.

Ходочашће у манастиру Туману

Иницијативом свештенства и парохијана руске цркве Св. Тројице у Београду организовано је и изведено на дан 6(19) јула 1936 г. ходочашће са чудотворном иконом Пресвете Богородице „Курске“ из Београда у манастир Тумане код Голупца.

У очи тога дана пошла је лађа из Београда са ходочасницима и чудотворном иконом. Још тамо лађа је била скоро пуна, тако да су ходочасници из Панчева и Смедерева — Пожаревца једва могли стати. У Голупцу је икону сачекала велика маса света на челу са Њег. Преосвештенством Епископом Г. Др. Венијамином и већим бројем свештенства. Уз певање црквених песама кренула је литија за ман. Тумане, где је на отвореном пољу Преосвећени одслужио св. литургију. А затим је настало поклоњење икони св. Богородице.

И овом приликом показало се да народ има у себи вере и верску савест, само треба наћи начина да се она пробуди.

Догађај у манастиру Туману

На дан 17(30)-VII т.г. посетили су ман. Тумане Бан Моравске бановине г. Марко Новаковић у пратњи начел. ср. звишког и једног судије. Стигли су ујутру и по предвиђеном распореду требали су кренути у 8 час. Зато су пожурили и обишли манастир. При завршетку зажелели су да виде и чудотворну икону. Старешина м-ра Тумана, игуман Лука објаснио им је укратко историјат исте. Тада г. судија који није био задовољан добивеним објашњењем рече: „дајте ви нама нешто конкретно“. Старешина му није могао много објашњавати и они су пошли на пут. Али нису били ни 500 метара од манастира и волан на аутомобилу је прсао и само је чудо како се нису сурвали у Туманску реку. Они су се онда вратили поново у манастир где су чекали друга кола и место да крену у 8 ч. они су отишли у 14 ч.

Бавећи се у манастиру свратили су и поклонили су се чудотворној икони изјављујући да само помоћи св. Богородице имају захвалити што су данас живи остали. Приликом поласка упалили су 4 свеће за срећан пут. И сада је ово било „конкретно“.

Дечија летовалишта у манастирима

Манастири су подизани у крајевима удаљеним од путева и у пределима који су и за телесни организам људи много повољнији и кориснији.

Познато је да су они били духовни центри наше културе којој се и данас сви диве и која је у доста случајева на много већем ступњу од данашње.

Али културу је донекле потисла цивилизација. Услови живота су се изменили. Много је више данас болесних и душевно и телесно. Социјално старање заузела је једно од највиднијих места у данашњем животу. На том темељу зидају се често куле цивилизације. У колико је ко социјално питање повољније решио, у толико је његов углед у данашњем друштву већи.

И црква — званична црква — није могла ни смела остати равнодушна у овом случају. Јер зна да су телесни недостатци често пута последица духовних недостатака. Нарочито пак данас када на све стране ничу друштва за ублажавање социјалне беде, и то друштва која се у већини случајева оснивају без учешћа, како у оснивању тако и у раду претставника званичне цркве — парохијског свештеника. Оно што је услед разних околности испуштено мора се поправити. Јер та друштва утичу на формирању људи и карактера. Отсутност цркве могла би се горко светити не само цркви већ и целокупном друштвеном уређењу. А када су та летовалишта крај манастира и цркава онда је то нешто друго.

И зато је необично корисна и за сваку похвалу акција која је омогућила оснивање дечијих летовалишта у манастирима: Витовници, Миљкову и црквама: Засви и Сестрољину.

Са одобрењем виших цркв. власти у ман. Витовници летовало је 20 ученика — чланова подружине Феријалног Савеза из Пожаревца; у Миљкову — 30 деце чланова руског сокола из Београда; у „Заови“ 40 деце — које је организовало Женско друштво из Пожаревца у заједници са

домом Народног Здравља и у „Сестрољину“ 20 деце организовало Коло Српских Сестара из Пожаревца са домом Народног Здравља. Управе манастира — црква ставиле су потпуно на расположење своје просторије овим летовалиштима заједно са огревом — потпуно бесплатно. Деца су се у шумама манастира — црква крепила телесно и присуством свима богослужењима духовно. Сви су били необично задовољни. Поред овога Преосвећени Г. Др. Венијамин је обишао сва летовалишта, иста новчано помогао и омогућио помоћ и осталих црквених добротворних тела. Поука и материјална помоћ меродавних црквених фактора појачали су харитативну акцију цркве у Бранич. Епархији.

Осим ових већих летовалишта у свима манастирима Епархије било је и појединачних летовалишта. Тако се зна да у ман. Св. Петка код Параћина летују око 10 породица, па Раваница и др.

Овакав рад цркве наишао је на потпуно разумевање код организација које то приводе у дело, тако да ће по одобрењу цркв. власти у „Заови“ Жен. друштво из Пожаревца подићи велики павиљон на цркв. земљишту.

Нотирајући ово желети је да се харитативна акција цркве у овом правцу настави.

Смрт Митрополита Антонија

На дан 28 јула (10 авг.) 1936 г. склопио је заувек своје уморне очи руски Митрополит Антоније.

Смрт овог великог јерарха руске цркве пропраћена је како кроз црквену тако и кроз световну штампу са једнодушним жаљењем што је са овога света нестао један редак правослазни богослов, редак молитвеник и неустрашиви борац за победу православља.

Слава му!

Револуције у гимназијама

„Народна одбрана“ у једном од својих последњих бројева доноси врло документован чланак о комунистичкој акцији међу гимназијском омладином. У овом интересантном чланку каже се између осталог:

Ових дана је наша најшира јавност обавештена о разорном утицају комунистичке пропаганде на средњошколску омладину. Загребачка полиција објавила је у своје време

упуства комунистичког вођства свима својим форумима и хелијама у ђачким редовима. Вођство упућује средњошколце да организују колективан отпор просветним властима, пружа им се савет на који ће начин постићи слободу „говора збора, револуције и штрајка“ у школи, даје им цео програм организоване борбе, са детаљно означеним захтевима у погледу наставе, школске дисциплине и школских такса.

Исто онако као што су комунистички агитатори искористили невоље студената на нашим универзитетима, недовољну везу наставе са животом, тако да сада покушавају да раде и у средњим школама. У данима ове тешке кризе не поднесе се лако издаци око школовања деце, па код најсиромашнијих није тешко изазвати револт. Потребне средњошколаца су врло велике, а могућности су мале и у добрим временима а камо ли данас. На ове стварне потребе комунисти додају апсурдне непедagoшке захтеве о сексуалној слободи, слободи мисли и слободи политичких уверења. Да и не говоримо о праву штрајка и револуције. Из једног нарочитог комуникаа о комунистичкој акцији у погледу омладинских сексуалних потреба види се како комунистичко вођство тражи да се униште брак, религија и цркве као запреке „сексуалној слободи“.

Лудо би било дискутовати са творцима ових комунистичких упутстава о моралном праву њиховом да после онога што је учињено у Совјетској Русији шта сличног захтевају од наших гимназиста. Још мање целисходно би било расправљати о тачности и нетачности њихових захтева јер је апсурдност већине тих захтева лепо показала совјетска стварност. Исто тако лако је обрачунати и са захтевима слободе у школи, јер средња школа нема за циљ да даје само знање него и да духовно формира омладину, а у анархији нема васпитања.

Међутим, поводом ових упустава потребно је указати на неколико озбиљних ствари. Пре свега на то да ће бити омладинаца који ће се равнати по тим упуствима. Школске власти ће као и обично покушати дисциплинским мерама да сачувају ред у школи, а у тежим случајевима прибећиће и искључивању из школа. Зло ће се смањити, али је то далеко од темељног лечења. По неким подацима из досадашњег искуства, просветне власти су биле присиљене да примене драконске мере тамо баш према најинтелегентнијим

и најмарљивијим ученицима. Терен за акцију у средњим школама припрема се већ годинама, отуда лако скретање живљих појединаца. Независно од тога што се комунистичка пропаганда ослања на најосетљивије потребе омладине, треба подвући огроман утицај левичарске литературе на средњошколце. Нико више није читао од те омладине она безбројна издања старих писаца који су било плански било по моди бацан, стално на нашу пијацу. Тој литератури није надстојала драж новине, није се држала строгих књижевних прописа, била је тако присно данашња. Када јој је прилазио средњошколац, он је био слободан од прављења извода, памћења, догађаја, учења, стила и језика, налазио је задовољство непомућено сећањем на наставника материњег језика. На тај начин ова литература је најлакше ширила свој утицај, који се тако видно испољава данас на нашим универзитетима.

Без политичког образовања припремљена левичарском литературом, омладина се лако занесе насилничким утопијама, а како је склона акцији, она онда прави будалаштине. Зато је неопходно потребно дати гимназистима и другим средњошколцима нешто више знања из социологије, више података о друштвеном животу, обратити пажњу на научна схватања о савременим економским проблемима. Поред политичког образовања школа мора што више да уђе у питања социјалног стања ученика и учини шта могне. Лудо би било држати се у том погледу традиција, јер би иначе уместо оправданих реформи дошао слом данашњег школског система. Супротности у данашњем друштву су велике, а многи раде да их још појачају. Школа је то одавно осећала, но је била немоћна, али ће ју можда тргнути организовани отпор најмлађих. — Вероучитељи имају реч.

(Информација 10-IX-1936).

Хрватска штампа на изложби у Ватикану

12 маја о. г. отворена је у Ватикану светска изложба католичке штампе. Међу 72 велике дворане у којима је смештена изложба, налази се и дворана додељена изложби из наше земље. У тој дворани изложено је 69 католичких часописа и листова из Хрватске, 51 из Словеније и 14 из осталих крајева наше државе. (Нова Ревизија бр. 3 и 4 — 1936 г.)

Савезна скупштина

На дан 4(17) септ. т. г. одржана је у Београду прва скупштина Савеза Епарх. свештен. удружења. На Скупштини је 13 епархија послало своје делегате. Уочи скупштине одржана је седница управе савеза на којој је поред осталог рада изабрана и нова управа. На челу управе је прота Владимир Милутиновић архиј. намесник у Земуну. Претставник наше епархије у Савезу прота Брана Милић такође је изабран у управи.

Сутра дан после призивања св. Духа у Савиначкој цркви Скупштина је почела рад у дому Друштва Књегиње Љубице. Скупштину је посетио као изасланик Њ. Светости Њ. Високо Преосвештенство Митрополит Загребачки г. Доситеј и том приликом подаривши благослов Његове Светости поздравио рад њен, истакавши готовост г. г. Архијереја да ће све учинити да се уредба о парохиском свештенству поправи шта треба поправити, како би свештенство могло одго орити својим великим дужностима у данашњем времену. Високопреосвећени је нарочито истакао да однос између више и ниже јерархије треба и мора бити како то света дужност црквених служитеља захтева.

Остали пак рад скупштине протекао је у доста темпераментној дискусији око савез. листа и чланарине као и око предлога за извесне измене у правилима. На крају је усвојено да савезни лист буде „Православље“ досадањи орган свештенства А. Еп. Београдеке, а чланарина са листом Дин. 60.— годишње.

Тешак је почетак био. Али тешкоћа није само у правилима, већ у многим и у неактивности свештенства. Ми данас имамо епархије које још нису организовале удружење. Зашто?! Да ли је боље немати удружење данас када се сви удружише? Зар они који проповедају „да сви једно буду“ сами нису једно? Тешка су времена у којима живимо, и то толико тешка да је једини спас у једномислију.

Службене вести

Производства у чин протојереја

Њ. П. Е. Б. Господин Др. Венијамин благоизволео је на св. Арх. литургијама произвести у чин протојереја следећа лица:

1) јереја Богдана Тодоровића пароха II вел. планске парохије на дан 3(16)-VIII-1936 г. у цркви лозовичкој;

2) јереја Животу Величковића, пароха аџибеговачког на дан 6(19)-VIII-1836 г. у цркви вел. планској.

Примљени у клир

1) Одл. Арх. вл. бр. 1263 од 15(28)-VIII-1936 г. примљен је у клир Епархије Браничевске презв. Стојан Пејчић, по уредно добијеном кананском отпусту из Епарх. нишке.

Постављења и преметаји

1) Одл. Арх. вл. бр. 952 од 8(21)-VIII-1936 г. постављен је за сталног пароха II милошевачке парохије презв. Милан В. Дрењаковић, досадањи привр. парох исте парохије.

2) Одл. Арх. вл. бр. 902 од 8(21)-VIII-1936 г. постављен је за сталног пароха Забрђског презв. Нацко Величковић, досадањи привр. парох исте парохије.

3) Одл. Арх. вл. бр. 912 од 8(21)-VIII-1936 г. постављен је за сталног пароха II сењске парохије презв. Мушика Драгићевић, досадањи привр. парох исте парохије.

4) Одл. Арх. вл. бр. 901 од 8(21)-VIII-1936 г. постављен је за сталног пароха I петровачке парохије презв. Славољуб Бисић, досадањи привр. парох исте парохије.

5) Одл. Арх. вл. бр. 1030 од 8(21)-VIII-1936 г. постављен је за сталног пароха бобовског презв. Илија Бућин, досадањи привр. парох исте парохије.

6) Одл. Арх. вл. бр. 911 од 28(15)-VII-1936 г. премештен је презв. Мушика Драгићевић, привр. парох вирински за привр. пароха стењевачког.

7) Одл. Арх. вл. бр. 1118 од 28(15)-VII-1936 г. премештен је презв. Микуша Драгићевић, привр. парох стењевачки за привр. пароха II сењ. парохије.

8) Одл. Арх. вл. бр. 1263 од 15(28)-VIII-1936 г. постављен је презв. Стојан Пејчић, за пр. пароха деспотовачког.

9) Одл. Арх. вл. бр. 1348 од 2(15)-IX-1936 г. одређен је за привр. ђакона пожарев. саборне цркве Живорад Петровић, вероучитељ основних школа у Пожаревцу.

Додељен је канонски отпуст

1) Одл. Арх. вл. бр. 1084 од 7(20) јула 1936 г. додељен је канонски отпуст монаху Јовану сабрату м-ра Раванице за Архиеписк. Беогр. Карловачку.

2) Одл. Арх. вл. бр. 1092 од 9(22)-VII-1936 г. јеромонаху Григорију сабрату м-ра Горњака додељен је канон. отпуст за епарх. рашко-призренску.

3) Одл. Арх. вл. бр. 1131 од 30-VII(13-VIII)-1936 г. додељен је канонски отпуст јеромонаху Илариону, сабрату м-ра Миљкова за А. Е. Београдско-Карловачку.

4) Одл. Арх. вл. бр. 1233 од 16(29)-VIII-1936 г. подарен је канонски отпуст протосињелу Серафиму Палајди, бив. в. д. стар. м-ра Горњака и сабрату м-ра Копорина за А. Е. Беогр.-Карловачку.

5) Одл. Арх. вл. бр. 1348 од 2(15)-XI-1936 г. подарен је канонски отпуст ђакону Саборне пожар. цркве Бориславу Милосављевићу за епархију нишку.

Од Уредништва

Примајући се уредништва Браничев. Весника ми смо упутили засебан акт сваком брату свештенику и монаху да сарађује на листу. Лист није наш, већ целог свештенства. Ради појачања интереса отворили смо и анкету. У прошлом броју у чланку „Неколико питања на која треба одговорити“, речено је о чему се све може писати. А све се своди на то да Браничевски Верник треба да буде огледало религиозног живота наше Епархије.

Али одзив браће је веома мали, толико мали да је срамота за цео ред. На анкету одговара само један парохијски свештеник и три монаха. А осталих сарадника такође је мало. Где је узрок? Разлога може бити само два: или је свештенство индолентно према црквеној штампи у опште, што неби ни мало било похвално, или пак неће да има свој лист, те зато и не сарађује. Ми не живимо само за данас. Наш рад ће ценити и поколења. Какав ће она суд дати о нама?!

Обраћајући се и последњи пут браћи свештеницима уредништво жели да у Браничевском Веснику изнесе рад свештенства на осталим гранама нашег културног живота па овим позива све да доставе уредништву: *Каквих верских и културних установа има у парохији и у којима сарађује свештеник.*

БРАНИЧЕВСКИ ВЕСНИК ИЗЛАЗИ ДВОМЕСЕЧНО НА 2—3 ШТАУ-ПАНА ТАБАКА.

ПРЕТПЛАТА ЗА 1936 ГОД. ИЗНОСИ ДИН. 60.— ЗА НАШУ ЗЕМЉУ,
А ЗА ИНОСТРАНСТВО ДИН. 80.—

ПРЕТПЛАТА СЕ ШАЉЕ БЛАГАЈНИКУ УДРУЖЕЊА Г. ДРАГОЉУБУ
МАТЕЈИЋУ, СВЕШТЕНИКУ — ПОЖАРЕВАЦ.

Одговорни уредник: ДРАГУТИН МАРИНКОВИЋ, свешт.
в. д. архијерејског намесника пожаревачког
коме се шаљу и сви рукописи.

Садржај

Уредништво: Братски Сабор 1936 - - - -	стр. 145—149
Ат. Илић: Тренутци среће - - - -	” 149
А. Спасојевић: Пут и начин - - - -	” 150—159
Љ. Војиновић: Светитељи Браничев. Епархије	” 160—165
Д. К. Николић: Врбица на селу - - - -	” 165—168
А. Ромањенко: Одговор на анкету - - - -	” 168—171
Д. Маринковић: Један посмртни говор - - -	” 171—172
Ж. Ј. Петровић: О Божићу - - - -	” 173—175
Одабране изреке св. отаца и црквених веро- учитеља о душевним мукама и тугама -	” 175—176
БЕЛЕШКЕ - - - -	” 176—182
СЛУЖБЕНЕ ВЕСТИ - - - -	” 182—184
ОД УРЕДНИШТВА - - - -	” 184

Нове књиге

Ђоко Слијепчевић: СТЕВАН СТРАТИМИРОВИЋ, МИ-
ТРОПОЛИТ КАРЛОВАЧКИ — издање књижаре
Владе Рајковића и Копм, Београд — Кнез Михај-
лова улица бр. 8. - - - - Цена Дин. 40.—

Исправка

У прошлом броју на страни 105 случајно није ставље-
но ко је превео Вечерње Стихире из Службе преноса мош-
тију Св. Саве. Превео је Риста Јарамаз, свешт. у Баричу.